

Mijn column nummer 230

Rolling Stones en energie

Deze maand bestaan de Rolling Stones vijftig jaar. Ik kan me nog goed herinneren dat ik hun muziek voor het eerst hoorde. En ik weet ook nog waar dat was! Als iemand mij toen had verteld dat deze band vijftig jaar later nog steeds zou bestaan, zou ik dat niet hebben geloofd.

En als iemand toen had beweerd dat vijftig jaar later energie een belangrijk onderwerp zou zijn, had ik het evenmin geloofd. Mijn ouders waren voor het verwarmen van de huiskamer net overgestapt van steenkool naar olie. Dat spaarde tijd uit, ik hoefde geen kolen meer te scheppen. En de aardgasbel was net ontdekt. Hoe kon iemand in die tijd geloven dat de fossiele energie ooit op zou raken en dat het opstoken daarvan tot klimaatproblemen zou leiden?

Het merkwaardige met de muziek van destijds was dat je moest kiezen. Eerst tussen Elvis Presley en Cliff Richard en daarna tussen de Rolling Stones en de Beatles. Genieten van beide werd niet mogelijk en niet waarachtig gevonden.

Een jaar of drie geleden vroeg ik aan een energie-expert op welke energie ik mijn spaarcenten het beste kon zetten: zon, wind of aarde. Na een lange omweg kwam als antwoord dat deze vraag niet zomaar was te beantwoorden.

Onlangs hebben miljoenen mensen in meer dan honderd landen het licht een uurtje uitgedaan. Om de aarde even rust te geven, maar vooral om de aandacht op de nog steeds toenemende behoefte aan energie te vestigen. Zou de sleutel voor onze toekomstige energievoorziening in bezit zijn van bodemkundigen? Er zijn ideeën genoeg.

Het Rathenau Instituut heeft een goed toegankelijk rapport geschreven waarin verschillende vormen van energieopwekking worden behandeld. De titel van het rapport luidt 'Energie in 2030, Maatschappelijke keuzes van nu'. Ook dit rapport geeft geen antwoord op de misschien wel te eenvoudige vraag. Uit een aantal opgenomen essays blijkt dat er met elke vorm van energieopwekking wel iets mis is. Bij kernenergie zal dat gelijk duidelijk zijn: de risico's bij ongevallen zijn groot en we weten niet goed hoe we het afval moeten opbergen. Ook bij windmolens zijn kanttekeningen te plaatsen. Bij de productie daarvan zijn schaarse aardmetalen nodig. De winning daarvan is niet probleemloos voor het omliggende milieu. Verder vinden velen dat windmolens het landschap ontsieren. En zo is over alle vormen van energieopwekking wel wat op te merken.

Maatschappelijk draagvlak bestaat voor energie-innovaties die aan vier criteria voldoen: betaalbaar, betrouwbaar, schoon en ruimtelijk inpasbaar. Verder zijn er twee rode draden. De eerste is sociale rechtvaardigheid, oftewel wie draagt de lusten en wie de lasten? Zowel hier en nu, maar ook elders en later. Een andere rode draad is de complexiteit van het energievraagstuk. In het rapport komt de opslag van warmte en koude in de bodem er goed vanaf. Het wordt een volwassen technologie genoemd die zich bij uitstek leent voor toepassing in Nederland. Vrijwel alle nieuwbouw en grootschalige renovatie zou op deze wijze verwarmd en gekoeld kunnen worden.

Op 24 april wordt ter afsluiting van het tweejarige onderzoeksprogramma 'Meer met Bodemenergie' een seminar georganiseerd. Ik ben benieuwd naar de resultaten! Uit het rapport van het Rathenau Instituut wordt duidelijk dat het bij het kiezen van de toekomstige wijze van energie opwekken niet verstandig is op één paard te wedden. Bodemdeskundigen doen er verstandig aan de betaalbaarheid, de betrouwbaarheid, de schoonheid en de ruimtelijke inpasbaarheid van bodemenergie te benadrukken, en ruim aandacht te besteden aan de sociale rechtvaardigheid en de complexiteit. Dan kunnen zij een aardig steentje bijdragen aan onze toekomstige energievoorziening! Ik ga nog een plaatje van de Rolling Stones opzetten. *Hot Stuff!*